

حضرت آیت‌الله جنّتی «دام عزّه»

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام‌علیکم؛

موضوع: «لایحه اصلاح قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل اشخاص ثالث» مصوب ۱۳۸۷/۲/۳۱ مجلس شورای اسلامی، نتیجه بررسی‌ها، ذیلاً جهت استحضار تحریر می‌یابد:

۱- نظر به اینکه عنوان لایحه مصوب مجلس «لایحه اصلاح قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث» می‌باشد مقتضای آن حفظ شاکله و ساختار قانون سابق با اعمال اصلاحات و تغییراتی در آن بود، حال آنکه به موجب ماده (۳۰) لایحه صدرالاشاره، قانون مصوب ۱۳۴۷ کلاً منسوخ اعلام گردیده است، لذا از این حیث که مشخصاً معلوم نیست، کدام بخش از بندها، تبصره‌ها و مواد قانون سابق مورد اصلاح قرار گرفت، عنوان «اصلاح» برای مصوبه مجلس به نظر صحیح نمی‌باشد.

۲- به جهت عدم دسترسی به لایحه تقدیمی دولت و عدم اطلاع از چگونگی اعمال اصلاحات مجلس در متن لایحه، اظهار نظر پیرامون احتمال ایراد اصل ۷۵ قانون اساسی ممکن نیست.

۳- ذیل تبصره (۵) ماده (۱)

واگذاری حق تعیین مصادیق «سایر حوادث موضوع این قانون» از حیث تقنینی بودن، به نظر مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی است.

۴- ماده (۲)

تکلیف شرکت‌های بیمه به انعقاد قرارداد بیمه طبق آیین‌نامه‌های مربوط، از این حیث که این تکلیف باید صرفاً منبعث از قانون باشد، به نظر مغایر با اصل ۸۵ قانون اساسی است..

۵- ماده (۳)

واژه «انتقال» از حیث اطلاق، چون اعمّ است از انتقال محضری و عادی، لذا از حیث تعیین مصداق، دارای ابهام است.

۶- تبصره (۲) ماده (۴)

عبارت «بدون لحاظ جنسیت و مذهب» در اینکه آیا مغایر با موازین شرع باشد یا خیر؟ نیاز به بررسی فقهاء عظام عضو شورا دارد.

۷- ذیل ماده (۵)

عبارت «توقیف گواهی نامه راننده مقصر» چنانچه «توقیف» از مصداق مجازات باشد با توجه به اصل ۳۶ قانون اساسی، از حیث عدم تصریح بر تعیین مرجع صالح برای صدور حکم، مواجه با ابهام می باشد.

۸- تبصره ذیل ماده (۵)

تفویض حق تعیین مصداق و عناوین تخلفات رانندگی به هیأت وزیران از حیث تقنینی بودن، به نظر مغایر با اصل ۸۵ قانون اساسی است.

۹- صدر ماده (۸)

- عبارت «شرایط عمومی» علاوه بر ابهام، واگذاری تعیین شرایط به هیأت دولت، از حیث احتمال ورود به عرصه تقنین، به نظر مغایر با اصل ۸۵ می باشد.

- عبارت «فهرست تخلفات حادثه ساز» مواجه با ایراد مزبور می باشد.

- واژه «ضریب خسارت» از این حیث که در متن قانون مورد تعریف واقع نگردیده، به نظر مواجه با ابهام است.

- تذکر: کلمه «بیمه» در آغاز سطر (۲) ماده (۸)، زاید و مستلزم حذف است.

۱۰- تفویض اختیار «تصویب بودجه، ترازنامه و خطمشی صندوق» به مجمع عمومی از حیث ورود در حوزه تقنین مغایر با اصول ۸۵ و ۵۲ قانون اساسی است.

۱۱- بند(ب) ماده(۱۱)

عبارت «و سایر ضوابط لازم» از حیث مصادیق، نامعین و مواجهه با ابهام است و در صورت احتمال ورود به حوزه تقنین، واگذاری حق تعیین آن به مجمع عمومی، مغایر با اصل ۸۵ می‌باشد.

۱۲- بندهای (د)، (و) و (ز) به جهت آنکه به موجب اصل ۵۳ قانون اساسی کلیه دریافت‌ها باید در حساب خزانه‌داری محل متمرکز شود، لذا به جهت عدم تعیین تکلیف بندهای فوق‌الشاره در خصوص وجوه دریافتی به نظر می‌رسد از این حیث مغایر اصل ۵۳ قانون اساسی است.

۱۳- نظر به اطلاق بند (د) ماده(۱۱) و با توجه به تبصره(۲) ماده مذکور به جهت عدم تعیین دقیق موارد معافیت مالیاتی از این حیث به نظر می‌رسد مغایر اصل ۵۱ قانون اساسی باشند.

۱۴- از آن جهت که لفظ «بلافاصله» مذکور در ماده(۱۶) فاقد غایت زمانی است، دارای ابهام است.

۱۵- تبصره ذیل ماده(۱۷)

- از آنجا که رأی کمیسیون حل اختلاف تخصصی را قطعی دانسته به نظر در مغایرت با اصول ۳۴ و ۱۷۳ قانون اساسی می‌باشد.

- عبارت «و سایر مقررات مربوط» از حیث اطلاق داشتن و احتمال ورود به حوزه تقنینی، علاوه بر ابهام به نظر مغایر با اصل ۸۵ قانون اساسی است.

۱۶- به تصریح اصل ۱۳۸ قانون اساسی «دولت می‌تواند تصویب برخی از امور مربوط به وظایف خود را به کمیسیون‌های متشکل از چند وزیر واگذار نماید...»، علیهذا اقدام مجلس به اعطای حق مزبور به کمیسیون، نوعی مداخله در امور اجرایی و مغایر با صراحت اصل ۱۳۸ و اصل ۶۰ قانون اساسی است، مضافاً اینکه، لازم‌الاجراء شدن مصوبات شورای عالی بیمه، بدون طی تشریفات جهت اخذ تأیید رئیس‌جمهور، نیز مغایر با اصل ۱۳۸ می‌باشد.

۱۷- تبصره(۲) ماده(۱۹)

چنانچه نظارت اعطایی به وزارتخانه‌های ذیربط، نافی نظارت سازمان بازرسی کل کشور باشد

مغایر با اصل ۱۷۴ و بند (۳) اصل ۱۵۶ قانون اساسی خواهد بود.

۱۸- ماده (۲۷)

تکلیف شرکت‌های بیمه به واریز سود عملیات بیمه‌ای به حساب اعلامی، بدون رعایت تشریفات قانونی، به نظر مغایر با اصل ۵۳ قانون اساسی است.

۱۹- ماده (۲۸)

- نظارت اعطایی به بیمه مرکزی، چنانچه نافذ نظارت سازمان بازرسی کل کشور باشد، به نظر مغایر با بند (۳) اصل ۱۵۶ و اصل ۱۷۴ قانون اساسی خواهد بود.

- اعطای صلاحیت‌های قضائی برشمرده به بیمه مرکزی، به نظر از حیث مرجع صالح، در مغایرت با اصل ۳۶ قانون اساسی خواهد بود.

- واریز جریمه موضوع ماده (۲۸) به حساب صندوق خسارت‌های بدنی بدون رعایت تشریفات، به نظر مغایر با اصل ۵۳ قانون اساسی است.

۲۰- صدر ماده (۲۹)

از این حیث که مبدأ شروع مهلت سه ماهه مذکور مشخص نگردیده که از تاریخ تصویب و یا لازم‌الاجراء شدن قانون است، مواجه با ابهام است.

۲۱- با عنایت به عنوان لایحه، لفظ «اجباری» بعد از عبارت «قانون بیمه» مذکور در سطر اول

ماده (۳۰) از قلم افتاده است. / ۸۰۰۱

قربانعلی مهری

قائم مقام مرکز تحقیقات

شماره: ۳۶۳۸
تاریخ: ۱۳۸۷/۰۳/۰۷
پیوست: ندارد

رونوشت:

- اعضاء معزز فقهاء و حقوقدانان شورای محترم نگهبان، جهت استحضار